

DUTKANLOHPEMEARRÁDUS

OHCCI	Suoma stáhta ovddasteaddjinis Lappi ealáhus-, johtolat- ja birasguovddáš
OHCAMUŠ	Suoma stáhta ovddasteaddjinis Lappi ealáhus-, johtolat- ja birasguovddáš lea 1.6.2023 beivejuvvon dutkanlohpeohcamušain ohcan Eanamihtidanlágádusas fásta opmodaga ja erenoamáš vuoigatvuođaid lotnumis addojuvvon lága 84 § mieldásaš lobi oažžut dutkat Suoma ja Norgga stáhtaid dahkan soahpamuššii vuodđuduvvi ođđa boazocagganáiddi bidjangeainnu Suoma ja Norgga rájá lahkosiin Anárjoga ja geainnu 9074 gaskkas dahje lahka.

Boazocagganáiddi dárbu

Áiddi mihtomearrin lea eastit bohccuid beassamis nuppi váldegotti guvlui. Manjimuš jagiid erenoamážit Norgga bealde boahtán bohccot leat dagahan vahágiid Suoma bealde. Vaháгат šaddet eanáš eanandollui ja johtolahkii. Boares boazoáidesoahpamuša mielde bohccuid rájárasttildandáhpáhusaid čielggadeapmi lea lossat ja gággat, man dihte vahátbuhtadusaid leat gártan vuordit guhká. Boazoáiddi huksema galggašii ráđđehusa evttohusa boazoáiddiid huksemis ja fuolaheamis sihke eará doaibmabijuin eastit bohccuid beassamis nuppi váldegotti guvlui Norggain dahkkon soahpamuša dohkkeheamis ja láchkan soahpamuša láchkaásaheami suorgái gullevaš mearrádusaid fápmuibuktimis ja soahpamuša heiveheamis sihke boazodoallolága nuppástuhttimis (HE 143/2016 vp) mielde geahččat leat almmolaš ovddu mieldásaš, vaikko áiddi ulbmilin lea oasis maiddá oamasteaddjiid ja bálgošiid boazodoalu geavatlaš ollašuhttima sihkkarastin.

Suoma dásseválldi ráđđehus ja Norgga gonagasriikka ráđđehus dagaiga juovlamánus 2014 soahpamuša boazoáiddiid huksemis ja fuolaheamis sihke eará doaibmabijuin eastit bohccuid beassamis nuppi riikka guvlui. Stáhtasoahpamuš bodii fápmui 1 beavve ođđajagimánu 2017. Áššis lea ásahuvvon Suomas álbmotlaččat lágas (978/2016) sihke stáhtaráđi ásahusas (1421/2016). Dárkkálmahtton soahpamuš boazoáiddiid sajusteamis Áŋŋela ja Boares Gáregasnjárgga gaskasaš oasis lea buktojuvvon fápmui 29.4.2023 stáhtaráđi ásahusain (27/2023).

Ráhkkaneaddji geaidnomolssaeaktu

Boazocagganáidi ja dutkamuš dahkkojuvvo čuovvovaš guovllus:

- 1) Áŋŋel (Anár) – Vuopmeveadji (Anár): áidi manná ja ođas huksejuvvo eatnangeainnu 9074 ja joga gaskii.
- 2) Vuopmeveadji (Anár) – Bálggatjohka (Ohcejohka): álbmotlaš áidi manná geainnu nuorttabealde muhto ođas huksejuvvo eatnangeainnu 9074 ja joga gaskii.
- 3) Bálggatjohka (Ohcejohka) – Boares Gáregasnjárga (Ohcejohka): álbmotlaš áidi manná eatnangeainnu 8074 nuorttabealde ja báhcá soahpamušáidin gaskkas.

Dutkanvuogit

Eanadatdutkanmuša vuodul meroštallet ja digitaliseret boazocagganáiddi saji, masa ohccojuvvo lotnunlohpi. Eanadatbargguin čielggadit áiddi vejolaš saji ja geavahanvuogatvuodaid vuodđudeami dáfus dárbbášlaš áššiid. Áiddi linnjemii váikkuhit ee. eanadathámit, ráhkkanusaid ja vejolaš vuhtiiváldin láhkái erenoamáš guovlluid ja -čuozáhagaid sajit.

Loahpalaš sadi merkejuvvo eanadahkii šelggonsoppiiguin dahje eará sullasaš vugiin. Muoraid vejolaš čuohppamat dahje njáskan dahkkojuvvojit, go áiddi huksegohtet. Dutkanmutter eai čuohpa muoraid dahje njáskka áidelinjá. Vejolaš vahátbuhtadusat máksojuvvojit. Muorat báhcet eananoamasteaddji geavaheapmái. Dutkanmutter eanadatbarggut eai hehte giddodagaid geavaheami. Dutkanmuša dahkki olbmot geavahit guovllu geainnuid johtimii. Geaidnuguovllu olggobealde johtet vácci ja vejolaččat njealjejuvllagiin geasset dahje skohteriin dálvet.

GULLAN JA EARÁ ČIELGGADUSAT

Eanamihtidanlágádus lea gulahan ohcamuša 25.9.2023 almmustahtton Lapin Kansa -aviissas ja Eanamihtidanlágádusa neahttasiidduin 20.9 - 30.10.2023. Ohcamušáššegirjijt leat leamaš bivdin láhkái Eanamihtidanlágádusa girjenkantuvrras. Gullamii lea várrejuvvon áigi 30.10.2023 rádjái.

Áššis eai leat addojuvvon cealkámušat mearreáiggi siste.

ÁŠŠI MEARRÁDUS

Ákkastallamat

Lotnunlága 84 § 1 momeantta mielde ovdal lotnuma ollašuttima sáhtta miedihit lobi lotnuma čuozáhahkan áigojuvvon guovllu dutkamii. Lotnunlágas dahje dan ovdabargguin eai leat meroštallan dutkanlobi miediheami ovdehusat dárkilappot. Riektegeavadagas (AHR 13.6.1990/2041) leat geahččan, ahte dutkanlobi ovdehusat divvet, go dutkanlohpái guoskevaš fidnu *sáhtii* lotnunlága 4 §:s oaivilduvvon vugiin leat almmolaš ovddu dihte gáibiduvvon ja go dutkanmuš lei dárbbášlaš lotnuma doaimmaheami čielggadeapmái.

Dán dáhpáhusas almmolaš dárbbu ovdehusa dievvama doarju dat, ahte ráđdehusa evttohusas boazoáiddiid huksemis ja fuolaheamis sihke eará doaibmabijuin eastit bohccuid beassamis nuppi váldegotti guvlui Norggain dahkkon soahpamuša dohkkeheamis ja lánkan soahpamuša lánkaásaheami suorgái gullelaš mearrádusaid fápmuibuktimis ja soahpamuša heiveheamis sihke boazodoallolága nuppástuhtimis (HE 143/2016 vp) gávnnavuvvo, ahte boazoáiddi huksema galggašii geahččat leat almmolaš dárbbu mielásaš.

Ráđđehusa evttohusas lotnunlága nuppástuhttimii (HE 265/2009 vp) lea 84 §:ii guoskevaš dárkilis ákkastallamiin celkojuvvon, ahte ovdal lotnunohcamuša dahkama lea dávjá dárbu čađahit lotnuma čuožáhahkan áigojuvvon guovllu dutkamuša dan čielggadeapmái, ahte guovlu heive áigojuvvon fidnui, sihke lotnuma čuožáhahkan dárbbasuvvon guovllu olámuttu meroštallamii.

Eanamihtidanlágádus geahččá, ahte eanadatdutkanmuššii lea dárbu fidnu plánema ektui.

Eanamihtidanlágádus gávnna, ahte dutkanlohpi ii gomit ovdamearkka dihte luonddusuodjalanlága dahje dološmuitolága ásahan ráđđehusaid dahje gáibádusaid guovllu geavaheapmái, baicca eanadatdutkanmušaid čađaheaddji oassebealli galgá dovdat dáid lágaid sisdoalu ja váldit daid vuhtii eanadatdutkanmušaid bargadettiinis.

Juos fidnu maŋŋá ovdána lotnunlohpemuddui, dan muttus gullet gieldda sihke dihto virgeoapmahašoassebeliid. Juos fidnui mieđihuvvo lotnunlohpi, dan maŋŋá biddjojuvvo johtui lotnundoaimmahus, mas meroštallojuvvojit buhtadusat lotnun láhkái opmodaga oamasteaddjái dievas buhtadusa prinsihpain lotnuma dihte šaddu ekonomalaš massimiin.

Sierra geaidnomolssaeavttuid árvvoštallan ii gula dutkanlohpemuddui, baicca vejolaččat boahtti lotnunlobi giedáhallamii.

Mearrádus

Eanamihtidanlágádus mieđiha Suoma stáhtii ovddasteaddjinis Lappi ealáhus-, johtolat- ja birasguovddáš dutkanlobi ohcamuša mielddusin leahkki kártámildosiin čájehuvvon guovlluin Anára ja Ohcejoga gielddain ohcamušas dárkilappot čilgejuvvon dutkanvugiiguin.

Eanamihtidanlágádus geahččá, ahte ii leat ásahit dáhkádusa dutkamuša dagahan hehttehusa dahje vahága buhtadeapmái.

Heivehuvvon láhkačuoggát

Láhka fásta opmodaga ja erenoamáš vuoigatvuođaid lotnumis (603/1977) 84 §

LOHPPEAVTTUT

1. Lohpi lea fámus 31.12.2026 rádjái.
2. Ohcci galgá unnimusat čieža beaivve ovdal dutkamuša álgaheami addit dábálaš diehtunaddimin dieđu daidda fásta opmodaga oamasteaddjiide ja geavahanvuoigatvuođaid hálddašeaddjiide, geaid čujuhus lea dieđus, ja earáide almmolaš diehtunaddimin. Kopijja dutkanlohpemearrádusas galgá doaimmahit dasa, guhte lean dan dáhtton.

3. Dutkamuša galgá čađahit garvimiin dárbbasmeahtun hehttehusa ja vahága dagaheami. Dutkanbarggus ii oaččo bahkkedit nuppi vuoigatvuhtii eambbo go dutkamuša bohtosa juksamii lea vealtameahtun, iige oamasteaddjái dahje vuoigatvuođahálddašeaddjái oaččo dagahit dárbbasmeahtun hehttehusa.
4. Vahága, mii ii leat dutkamuššii várrejuvvon áiggi loahpa rádjái divvojuvvon, ja hehttehusa galgá buhtadit ájahalakeahtta. Juos buhtadusas ii sohppojuvvo, buhtadusgáibádusa galgá addit lotnundoaimmahusas, juos lotnun lea mearriduvvon ollašuhttin láhkái, ja eará dáhpáhusas gáibádusa addi dahje dutkamuša čađaheaddji ohcamušas dollojuvvon doaimmahusas, mas heivvolaš osiid čuvvojuvvo, mii lotnundoaimmahusas ásahuvvo. Doaimmahusa galgá ohcat jagi siste dutkamuššii várrejuvvon áiggi nohkamis ja mearrádusa dan doaimmaheapmái addá Eanamihtidanlágádus.

LÁHKAČUOGGÁT

Láhka fásta opmodaga ja erenoamáš vuoigatvuođaid lotnumis 84, 85, 86 ja 88 §:t.

NUPPÁSTUSOHCAN

Dán mearrádussii duhtameahtun oažžu ohcat dasa nuppástusa váidimiin hálddahasriektái. Váidinčujuhus lea mielddusin.

Dán mearrádusas dahkkojuvvon váidda ii eastte dutkamuša čađaheami, juos váidinvirgeoapmahaš ii mearrit nuppe láhkái.

Eanamihtidanlágádus

Reijo Hautamáki (*vuolláičállon elektrovnnalaččat*)
Ovddasvástádusguovlohoavda

Rasmus Tunis (*vuolláičállon elektrovnnalaččat*)
Eananmihtidaninšenevra (DI)

JUOHKIN

Lappi ealáhus-, johtolat- ja birasguovddáš / Päivi Kainulainen
Lappi ealáhus-, johtolat- ja birasguovddáš / Hannu Linjakumpu
Eanamihtidanlágádusa gulahusat -neahtasiidu
Lapin Kansa -aviisa

VÁIDINČUJUHUS

Mearrádusa dieđut

Eanamihtidanlágádusa addin mearrádus lobis.

Váidinčállosa doaimmaheapmi

Váidinčállosa galgá doaimmahit hálddahusriektái mearreáiggi siste ovdal hálddahusrievtti rabasáiggi nohkama. Váidinčállosa sáhtá doaimmahit persovnnalaččat, áššeolbmo mielde dahje daid sáhtá sáddet poasttain, sátaolbmo fárus dahje šleađgapoasttain. Váidima sáhtá dahkat maiddái hálddašan- ja sierranasduopmostuoluid elektrovnnalaš bálvalusa bokte čujuhusas <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Nuppástusohcanáššegirjiid sádden dáhphuvvá sáddejeaddji ovddasvástádusain.

Hálddahusriektin doaimbá Davvi-Suoma hálddahusriekti. Dan oktavuodadieđut leat:

Poastačujuhus: PL 189, 90101 Oulu
Uksačujuhus: Isokatu 4, 3. geardi, 90100 Oulu
Šleađgapoastačujuhus: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Telefovdna: 029 56 42800
Rábasáigi: vu-be dii 8:00-16:15

Váidinčállosa sisdoallu ja mildosat

Váidinčállosis galgá máinnašit

- mearrádusa, masa ohccojuvvo nuppástus
- maid osiin mearrádussii ohccojuvvo nuppástus ja mat nuppástusat dasa gáibiduvvojit dahkkot
- ákkat, maid vuodul nuppástus gáibiduvvo

Váidinčállosis galgá almmuhit váidi nama ja ruovttugieldda. Juos váidi hállanválddi geavaha su lágalaš ovddasteaddji dahje áššeolmmoš dahje juos váidima ráhkadeaddjin lea eará olmmoš, galgá váidinčállosis almmuhit maiddái su nama ja oktavuodadieđuid. Váidinčállosis galgá lassin almmuhit poastačujuhusa ja telefonnummira, maidda ášši guoski almmuhusaid sáhtá doaimmahit váidái.

Váidi, lágalaš ovddasteaddji dahje áššeolmmoš galgá vuolláičállit váidinčállosa.

Váidinčállosii galgá laktit:

- dán váidinčujuhusa dahje dan kopijja
- mearrádusa, masa nuppástus ohccojuvvo, álgoálgosažžan dahje kopijjan
- čielggadusa váidináiggi álgima áigemearis, juos dat ii albman dán váidinčujuhusas
- áššebáhpáriid, maiguin váidi ákkastallá gáibádusas, juos dat eai leat doaimmahuvvon virgeoapmahažžii.

Mearreáigi

Mearreáigi váidima dahkamii lea golbmalogi (30) beavvi mearrádusa diehtunoažžumis. Diehtunoažžunbeaivi ii lohkkjuvvo mearreáigái. Diehtunoažžun gehččujuvvo dáhphuvvan čihččet beaivve dan rájes, go almmuhus lobi miediheamis lea almmustahttojuvvon Virggálaš bládis. Juos váidináiggi maŋimus beaivi lea bassi, iehčanasvuodabeaivi, válbor, juovlaruohtta dahje mihcamáruohtta dahje árgalávvardat, váidináigi joatkašuvvá vel čuovvovaš árgabeaivvi.

Riektegeavvanmáksu

Váidinášši gieđahallamis hálddahusrievttis berrojuvvo riektegeavvanmáksu, man sturrodagas mearriduvvo Stáhtaráđi ásašusain. Fámus orru mávssut čilget Internet-čujuhusas: <http://www.oikeus.fi>